

Nybyggnation intill det gamla kapellet

Arkeologisk utredning etapp 2

Lånsta 1:9
Kila socken
Sala kommun
Västmanlands län
Västmanland

Camilla Ekblom

Nybyggnation intill det gamla kapellet

Arkeologisk utredning etapp 2

Lånsta 1:9
Kila socken
Sala kommun
Västmanlands län
Västmanland

Camilla Ekblom

Denna rapport har framställts av ett företag
vars miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 14001
av Svensk Certifiering Norden AB.

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2020

Samtliga foton av Camilla Ekblom om inte annat anges

Omslag: Del av utredningsområdet med utsikt mot platsen för tidigare kapell till höger. Foto från söder.

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Publik Licens 4.0 (CC BY)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Lantmäteriets kartor omfattas inte av ovanstående licensiering.
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Medgivande 1251134.

ISBN 978-91-7453-831-1

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund	5
Topografi och fornlämningsmiljö	7
Metod och genomförande	7
Utredningsresultat och utvärdering	9
Referenser	10
Digitala källor	10
Litteratur	10
Tekniska och administrativa uppgifter	11
Bilagor	12
Bilaga 1. Schakttabell	12

Figur 1. Utredningsområdet markerat med en röd ring. Utdrag ur Terrängkartan. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

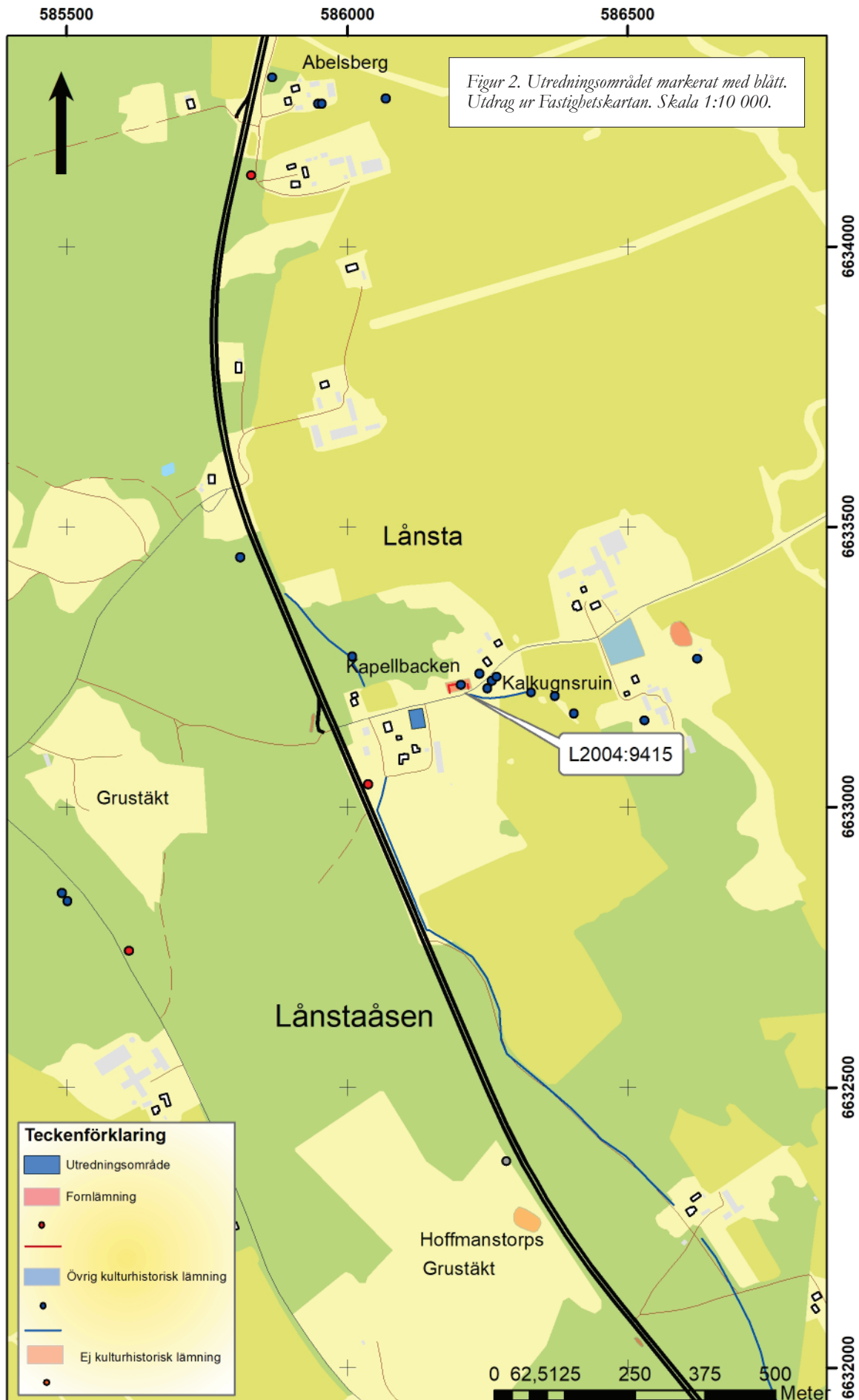
Med anledning av att markägaren på fastigheten Lånsta 1:9 i Kila socken, Sala kommun, planerar att uppföra ett garage med tillhörande grusad yta har Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) utfört en arkeologisk utredning etapp 2 inom fastigheten (figur 1). Utredningen ägde rum den 5 november 2019 efter beslut från Länsstyrelsen i Västmanlands län (dnr 431-4299-2019) som också bekostade utredningen.

Utredningsområdet bestod av ett cirka 900 m² stort område. Det undersöktes 139 m² i form av söschakt med grävmaskin. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

Bakgrund

Inom fastigheten Lånsta 1:9 planerar fastighetsägaren att uppföra ett garage på en idag obebyggd gräsbevuxen yta. Cirka 60 meter nordöst om området ligger platsen för ett tidigare kapell med bevarade murrester (L2004:9415). Länsstyrelsen i Västmanlands län beslutade därför att en arkeologisk utredning etapp 2 skulle genomföras inom området innan den planerade nybyggnationen kunde påbörjas.

Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) genomförde utredningen den 5 november 2019.

Topografi och fornlämningsmiljö

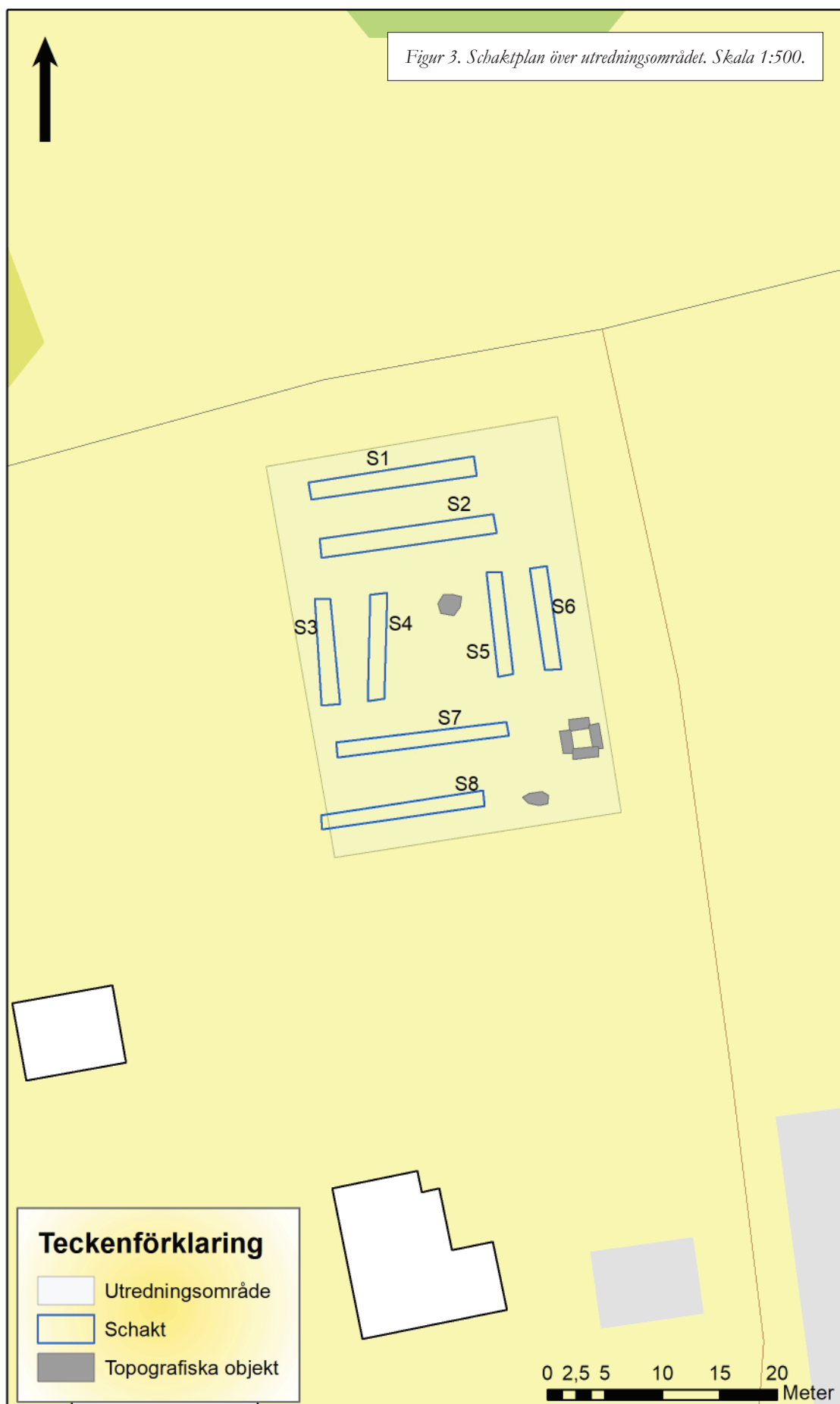
Utredningsområdet bestod av en plan och kraftigt gräsbevuxen yta som uppgick till cirka 900 m². Marken har till synes tidigare fungerat som odlingsmark, då det i schakten påträffades ett matjordslager med en tjocklek på upp till 0,30 meter. Enligt uppgift finns det också ett avlopp samt vattenledningar nedgrävda inom området. Undergrunden bestod av fin brungul sand, bitvis med inslag av gråbrun lera.

Centralt inom utredningsområdet fanns en brunn med en diameter på 1,80 meter. I sydöst fanns ett mindre stenröse samt intill detta fyra rektangulära stenblock med ett dräneringsrör mellan stenblocken. Närmaste fornlämning är resterna efter ett medeltida kapell med möjliga rester efter kapellets bogårdsmur (L2004:9415). Intill denna finns flertalet övriga kulturhistoriska lämningar och möjliga fornlämningar samt på andra sidan riksväg 56 en mindre boplatz från järnåldern (Ählström 2013). Enligt Olof Grauska ska det även ha påträffats gravar i närheten (figur 2).

Metod och genomförande

Sökschakt placerades med jämna mellanrum inom utredningsområdet och grävdes skiktvis ner till undergrunden med hjälp av grävmaskin. Schaktväggarna samt schaktens botten rensades med handredskap. Schakten fotograferades, beskrevs i text samt mättes in med GPS. Även topografiska objekt mättes in med GPS. Inmätningarna är därefter bearbetade i Intrasis 3 samt ArcMap 10.3. Inget schakt kunde placeras i utredningsområdets sydöstra del med anledning av stenröset och stenblocken som låg inom detta område (figur 3). Efter avslutad undersökning återfylldes schakten.

Figur 3. Schaktplan över utredningsområdet. Skala 1:500.

Utredningsresultat och utvärdering

Totalt öppnades åtta schakt om 139 m² (figur 3). Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningsområdet, som är till synes påverkat av senare tiders markingrepp i form av avloppsnedläggning. Den arkeologiska utredningen etapp 2 har genomförts i enlighet med undersökningsplanen.

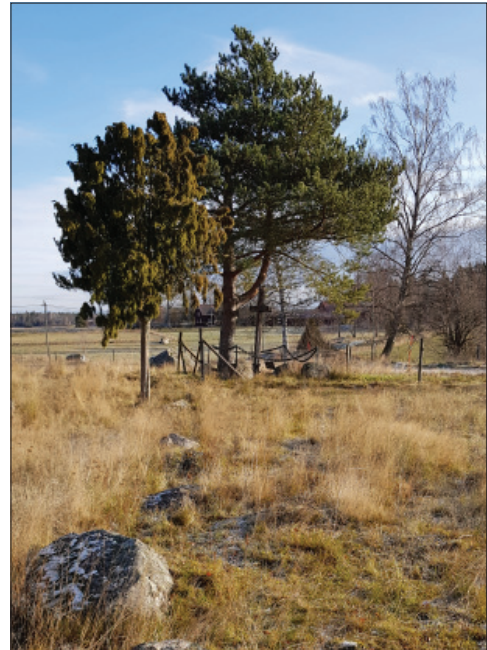
Figur 4. Schakt 1. Foto från väster.

Figur 5. Christian Gatti i schakt 2. Foto från väster.

Figur 6. Camilla Eklom undersöker schaktväggarna i schakt 7. Foto från väster av Christian Gatti.

Figur 7. Platsen för kapellet L2004:9415 markerad, med den möjliga bogårdsmuren synlig ovan mark i öst-västlig riktning. Foto från väster.

Referenser

Digitala källor

Kulturmiljöregistret, Riksantikvarieämbetet.

Litteratur

Ählström, J. 2013. *Väg 56 mellan Västerås och Sala. En boplats och två aktivitetsytor från järnålder*. Stiftelsen Kulturmiljövård rapport 2013:13.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Stiftelsen Kulturmiljövård projektnr:</i>	KM19110
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-4299-2019, 2019-08-23
<i>Typ av undersökning:</i>	Arkeologisk utredning etapp 2
<i>Undersökningsperiod:</i>	7 november 2019
<i>Personal:</i>	Camilla Ekblom Christian Gatti
<i>Landskap:</i>	Västmanland
<i>Län:</i>	Västmanland
<i>Kommun:</i>	Sala
<i>Socken:</i>	Kila
<i>Fastighet:</i>	Lånsta 1:9
<i>Fornlämning:</i>	–
<i>Fastighetskarta:</i>	66F 3IS Solinge
<i>Koordinatsystem:</i>	Sweref 99 TM
<i>Koordinater:</i>	X586114,761/Y6633140,735
<i>Höjdsystem:</i>	RH 2000
<i>Inmätningmetod:</i>	RTK-GPS
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Inga dokumentationshandlingar utöver denna rapport.
<i>Fynd:</i>	Inga fynd påträffades.

Bilaga 1. Schakttabell

Schakt	Markslag och topografiskt läge	Längd (m)	Djup (m)	Undergrund	Anmärkning
1	Plan gräsbevuxen äldre åkermark	14,5	0,4	Siltig lera	–
2	Plan gräsbevuxen äldre åkermark	15,0	0,6	Siltig lera med inslag av sand	–
3	Plan gräsbevuxen äldre åkermark	9,1	0,4–0,5	Fin sand med inslag av lera	–
4	Plan gräsbevuxen äldre åkermark	9,7	0,5	Fin sand med inslag av lera	Matjord ner till 0,30 m.
5	Plan gräsbevuxen äldre åkermark	9,0	0,55	Fin ljusbrun sand	–
6	Plan gräsbevuxen äldre åkermark	8,8	0,5	Fin ljusbrun sand	–
7	Plan gräsbevuxen äldre åkermark	15,0	0,5	Fin ljusbrun sand	–
8	Plan gräsbevuxen äldre åkermark	14,3	0,6	Fin ljusbrun sand	–